

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WPN.055.9.2026
Warszawa, \$DATA r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17987

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłów na Sejm RP Pana Tomasza Rzymkowskiego i Pana Grzegorza Lorka w sprawie funkcjonowania Rady Uczelni Akademii Piotrkowskiej, dostępu do informacji przez jej członków oraz realizacji programu naprawczego uczelni.

Szanowni Panowie Posłowie,

w związku z podniesionymi w interpelacji kwestiami odnoszącymi się do problemów z wykonywaniem w Akademii Piotrkowskiej ustawowych zadań przez radę uczelni w związku z występującymi trudnościami we współpracy z władzami uczelni w zakresie uzyskania przez ten organ uczelni dostępu do informacji niezbędnych do realizacji wynikających z przepisów zadań, należy na wstępie zaznaczyć, że na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, ze zm.), dalej: „ustawa PSWN”, w ramach wykonywania zadań rada uczelni może żądać wglądu do dokumentów uczelni. Przepis ten zawiera ogólne upoważnienie dla ustawowego organu kolegialnego uczelni, jakim jest rada uczelni, do wglądu w dokumenty uczelni, którego ramy, w opinii MNiSW, wyznacza zakres wynikających z ustawy i statutu uczelni zadań rady. Rada uczelni ma zatem zagwarantowane powyższą regulacją prawo wglądu do dokumentów mających znaczenie dla realizowanych przez nią zadań.

Ustawa PSWN przypisuje radzie uczelni także inne kompetencje – nie tylko te wyszczególnione w art. 18 ust. 1 i 2 ustawy PSWN. Są to kompetencje wynikające z ustawy PSWN takie jak: odnoszące się do rektora uczelni (rada uczelni może zgłosić wniosek o odwołanie rektora uczelni publicznej, rada uczelni wyraża zgodę na wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego przez rektora uczelni publicznej, rada uczelni występuje z wnioskiem do ministra o ustalenie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego rektora uczelni publicznej, rada uczelni może przyznać rektorowi uczelni publicznej dodatek zadaniowy), związane z wyborem firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego uczelni publicznej, uchwalaniem programu naprawczego czy z wyrażaniem zgody na dokonanie przez uczelnię publiczną czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, oraz dokonanie przez uczelnię publiczną czynności prawnej w zakresie oddania tych składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym. Dodatkowo zadania określone w ustawie mogą zostać rozszerzone, gdyż stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy PSWN, w statucie mogą zostać określone jeszcze inne zadania do wykonywania przez radę. Należy także podkreślić, że wykonując czynności związane z zadaniami, członkowie rady uczelni powinni kierować się dobrem uczelni i działać na jej rzecz.

Natomiast ocena możliwości udostępnienia radzie uczelni do wglądu dokumentów uczelni ze względu na zakres zadań realizowanych przez radę, jak też z uwagi np. na informacje podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów, anonimizacji itp., należy do kompetencji rektora uczelni, który zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN zarządza uczelnią; do rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni.

W świetle powyższego, odpowiadając na pytanie nr 1, należy wyjaśnić, że wyłącznie rektor uczelni (bądź upoważnione przez niego osoby) - na wniosek rady uczelni - może dokonać oceny, czy wnioskowane dokumenty związane są zakresem merytorycznym z zadaniem ustawowym lub statutowym wykonywanym przez radę uczelni zgodnie z kompetencjami, uwzględniając także, w jakim zakresie dokumenty te zawierają informacje podlegające ochronie w odrębnych przepisach, i następnie zdecydować o możliwości zapewnienia radzie uczelni w granicach prawa wglądu do wnioskowanych dokumentów zgodnie z przyjętymi w uczelni procedurami.

Równocześnie, mając na uwadze, iż przepisy ustawy PSWN nie precyzują trybu uzyskiwania przez radę uczelni wglądu do dokumentów uczelni, procedura w tym zakresie powinna zostać ustalona w uczelni (np. w akcie wewnątrzuczelnianym), z uwzględnieniem uwarunkowań organizacyjno-prawnych w tym zakresie i odpowiedzialności upoważnionych pracowników uczelni za poszczególną dokumentację. Przy ustalaniu takiej procedury warto mieć na uwadze zasady i tryb funkcjonowania rady uczelni określone w statucie uczelni, a także postanowienia regulaminu, w oparciu o który funkcjonuje rada.

Odnosząc się do pytań nr 2 i 3, należy zauważyć, że przewidziany w ustawie PSWN nadzór nad uczelniami nie oznacza, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ma rozstrzygać każdą sytuację zaistniałą pomiędzy organami uczelni, w tym spory o sposób wystąpienia przez radę uczelni o dokumenty czy o warunki zapewnienia wglądu do dokumentów uczelni na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy PSWN. Jeżeli więc powstaje sytuacja sporna pomiędzy radą uczelni a rektorem, np. w kwestii zakresu dostępu do dokumentów czy obowiązku udzielania informacji radzie uczelni, to w pierwszej kolejności powinien on zostać rozwiązany w ramach mechanizmów wewnętrznych uczelni, przy poszanowaniu statutu oraz zasady współdziałania organów. Natomiast rada uczelni w przypadku, gdy utrzymuje się sytuacja związana z brakiem dostępu do dokumentów uczelni niezbędnych do realizacji przypisanych temu organowi zadań, powinna tę okoliczność wskazać w składanym senatowi rocznym sprawozdaniu z działalności.

Istota przyjętego w ustawie PSWN modelu ustrojowego przewidującego m.in. funkcjonowanie w uczelni trzech ustawowych organów uczelni, tj. rektora, senatu i rady uczelni wraz z przypisanymi zadaniami opiera się na przyjętej w doktrynie prawa publicznego regule, że organy tej samej osoby prawnej powinny wykonywać swoje kompetencje zgodnie z zasadą współdziałania i wzajemnego poszanowania zakresów właściwości. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań ustawowych uczelni, jej organy są zobowiązane do wzajemnego współdziałania, wymiany informacji oraz podejmowania działań w duchu partnerstwa instytucjonalnego z poszanowaniem autonomii poszczególnych organów.

W związku z pytaniem nr 4, uprzejmie wyjaśniam, że z przepisów ustawy PSWN nie wynika obowiązek przekazywania przez radę uczelni do MNiSW dokumentów związanych z rezygnacją poszczególnych członków tego organu kolegialnego, w tym przewodniczącego, tym samym MNiSW nie posiada z urzędu wiedzy o powodach zmian kadrowych mających miejsce w tym kolegialnym organie uczelni. Jednocześnie rada uczelni Akademii Piotrkowskiej nie przekazywała do MNiSW informacji o występowaniu trudności w wykonywaniu zadań i związanych z uzyskaniem wglądu do dokumentów Akademii na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy PSWN.

Mając na względzie, iż adresatem zarzucanych nieprawidłowości w zapewnieniu Radzie Uczelni dostępu do wnioskowanych informacji są władze Akademii Piotrkowskiej, w odniesieniu do pytań nr 5 i 10 związanych z podjęciem przez MNiSW działań wyjaśniających w podnoszonej

sprawie związanej z funkcjonowaniem rady uczelni, informuję, że MNiSW wystąpił do rektora uczelni o ustosunkowanie się do spraw podniesionych w interpelacji.

W odpowiedzi rektor wyjaśnił, że rada uczelni Akademii Piotrkowskiej liczy 7 członków, natomiast żadne z pytań ani żądań udostępnienia informacji, na które powołuje się interpelacja, nie pochodziło od rady uczelni jako organu. Rada uczelni nie podjęła żadnej uchwały w przedmiocie żądania wglądu do dokumentów uczelni na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy PSWN, ani uchwały określającej zakres informacji, których udostępnienia domagałaby się od rektora w związku z wykonywaniem swoich zadań. Rektor zaznaczył, że wszystkie pisma z pytaniami, zostały sformułowane indywidualnie przez 3 spośród 7 członków rady uczelni, pozostali członkowie rady uczelni nie przyłączyli się do tych wystąpień, a rada nie nadała im formy stanowiska organu kolegialnego. Uprawnienie przewidziane w art. 18 ust. 3 ustawy PSWN zostało przyznane radzie uczelni jako ustawowemu organowi kolegialnemu, a organ kolegialny wyraża swoją wolę w drodze uchwały, podjętej na posiedzeniu z zachowaniem wymogów kworum i większości. Należy mieć na względzie, że zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy PSWN rada uczelni podejmuje uchwały na posiedzeniach w obecności co najmniej połowy statutowej liczby członków. Jak wskazał rektor, uprawnienie to nie przysługuje poszczególnym członkom rady działającym samodzielnie, w oderwaniu od woli organu, a indywidualne pisma członków rady nie stanowią „żądania rady uczelni” w rozumieniu art. 18 ust. 3 ustawy PSWN i nie aktualizują po stronie rektora obowiązków, jakie ustawa wiąże z żądaniem organu; skoro wystąpienie dotyczyło 3 z 7 członków nie można nawet przyjąć fikcji istnienia uchwały rady uczelni w tym zakresie. Rektor podkreślił, że rada uczelni Akademii Piotrkowskiej nie wystąpiła do rektora z żadnym żądaniem wglądu do dokumentów w trybie art. 18 ust. 3 ustawy PSWN, a władze uczelni nie odmówiły temu organowi dostępu do jakichkolwiek informacji niezbędnych do realizacji jego zadań. Równocześnie rektor zadeklarował, że Akademia Piotrkowska zapewnia radzie uczelni – działającej jako organ, w trybie przewidzianym ustawą i statutem – pełny dostęp do dokumentów mających znaczenie dla realizowanych przez nią zadań, w tym w zakresie monitorowania gospodarki finansowej uczelni i realizacji programu naprawczego. Ponadto z przekazanych informacji wynika, że rektor zaproponował radzie uczelni zwołanie posiedzenia stacjonarnego, na którym członkowie rady uczelni mogliby zapoznać się z dokumentami, przedstawiając argumenty uzasadniające taką formę posiedzenia, w tym m.in. wskazał, że wynika to z obawy przesłania dokumentów, ponieważ niektóre dane są wrażliwe, a chciałby zachować poufność. Dodatkowo nadmienił, że umożliwiłoby to także przybycie nieobecnych wówczas osób odpowiedzialnych za finanse uczelni i prawników.

Odnosząc się do pytania nr 6 i 7 w sprawie realizowanego przez Akademię Piotrkowską programu naprawczego, uprzejmie informuję, że sprawozdanie z realizacji programu zostało przesłane do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 30 czerwca 2026 r. i będzie przedmiotem pogłębionej analizy. Ze wstępnych analiz wynika, że aktualnie uczelnia oczekuje na rozstrzygnięcie Prokuratury Generalnej w zakresie udzielenia zgody na sprzedaż nieruchomości w Woli Bykowskiej. Podkreślono, że sprzedaż nieruchomości pozostaje czynnikiem warunkującym możliwość skutecznej realizacji programu naprawczego. Środki planowane do pozyskania z transakcji sprzedaży mają być przeznaczone m.in. na zakup specjalistycznej aparatury naukowo-badawczej, której posiadanie warunkuje wzrost współpracy uczelni z otoczeniem gospodarczym.

Z danych przedstawionych w sprawozdaniu wynika, że uczelnia notuje powolny, ale jednak wzrost liczby studentów, przy czym dynamika wzrostu jest różna na poszczególnych kierunkach studiów, pomimo decyzji o unieruchamianiu kształcenia na 5 kierunkach. Uczelnia planuje otwarcie kolejnych dwóch kierunków studiów w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu tj. ratownictwo medyczne pierwszego stopnia i pielęgniarstwo drugiego stopnia.

Uczelnia prowadzi optymalizację w zakresie stanu zatrudnienia – ograniczono liczbę etatów w grupie nauczycieli akademickich o 14,15, a w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi o 14,0 (r/r stan na VI.2026). W danych uczeni wynika, że wprowadzone zmiany

w zatrudnieniu przyczynią się do oszczędności w obszarze wynagrodzeń na poziomie ok. 810 tys. zł do końca 2026 r. Dokonywana jest również optymalizacja struktury w zakresie obsługi studentów, Biblioteki oraz powołano Centrum Innowacji i Doskonałości Dydaktycznej. Celem tych zmian jest centralizacja funkcji wsparcia dydaktyki i obsługi studenta przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów stałych uczelni.

W sprawozdaniu wskazano również na planowaną na I półrocze 2026 r. edycję szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego i terenowej administracji rządowej, która nie doszła do skutku w zaplanowanym terminie z uwagi na ograniczenie alokacji środków po stronie zamawiających. Szkolenia mają zostać przeprowadzone w późniejszym terminie. Jednocześnie jako wniosek wskazano konieczność intensyfikacji motywowania pracowników zatrudnionych w grupie nauczycieli badawczo-dydaktycznych do aplikowania o środki grantowe i konkursowe.

Biorąc pod uwagę upływ czasu od momentu wprowadzenia w Akademii Piotrkowskiej programu naprawczego, ocena efektów jego wdrożenia wydaje się być przedwczesna. W szczególności podkreślić należy, że część kosztów, jakie pojawiły się we wskazanym okresie, ma charakter jednorazowy, przy czym w dłuższym horyzoncie czasowym może przynieść pozytywne skutki dla realizacji programu. Pierwsze obiektywne oceny będą możliwe po zakończeniu roku budżetowego.

Jednocześnie odnosząc się do kwestii stwierdzenia lub badania występowania nieprawidłowości w zakresie zarządzania finansami, majątkiem lub polityką kadrową Akademii Piotrkowskiej należy zwrócić uwagę, że jednym z narzędzi organu nadzoru jest właśnie zobligowanie uczelni do wprowadzenia programu naprawczego i systematyczna ocena postępów jego wdrażania.

Ponadto Akademia Piotrkowska, podobnie jak inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, pozostaje w kręgu podmiotów zobowiązanych do bieżącej sprawozdawczości budżetowej, finansowej i statystycznej oraz podlega weryfikacji w zakresie poszczególnych strumieni finansowania. W razie zaistnienia wątpliwości do prawidłowości realizacji tych zobowiązań lub konieczności wyjaśnienia poszczególnych pozycji sprawozdawanych danych, organ nadzoru ma możliwość wystąpienia do podmiotu o udzielenie stosownych informacji w trybie nadzorczym. W takim trybie Akademia Piotrkowska była m.in. rozpytywana na okoliczność wydatkowania środków pochodzących ze zwiększeń wysokości subwencji przyznanych na wniosek, w trybie określonym w art. 368 ust. 8 ustawy PSWN.

Dodatkowo należy wskazać, że do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wpływały sygnały dotyczące możliwości występowania nieprawidłowości w zakresie prowadzenia polityki kadrowej w Akademii Piotrkowskiej.

Wpływające informacje były każdorazowo analizowane pod kątem istnienia podstaw do podjęcia działań nadzorczych przewidzianych w ustawie PSWN. Weryfikacja zgłaszanych okoliczności była prowadzona wyłącznie w zakresie pozostającym we właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z poszanowaniem zasady autonomii uczelni wynikającej z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483, z późn. zm.) oraz ustawy PSWN. Zakres podejmowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego czynności nie mógł bowiem prowadzić do ingerencji w sprawy należące do kompetencji organów uczelni m.in. dotyczące prowadzenia polityki kadrowej, podejmowania decyzji kadrowych czy oceny zasadności indywidualnych rozstrzygnięć dotyczących zatrudnienia.

W przypadkach, w których charakter zgłaszanych okoliczności tego wymagał, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego podejmował czynności zmierzające do ich wyjaśnienia, wykorzystując przewidziane prawem instrumenty pozostające w jego dyspozycji tj. zwracając się do uczelni o przekazanie stosownych informacji i wyjaśnień. Każdorazowo zakres tych działań był determinowany granicami ustawowych kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz obowiązkiem poszanowania autonomii uczelni.

Jednocześnie należy wskazać, iż zgodnie z art. 147 ust. 2 ustawy PSWN spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli akademickich rozpatrują sądy pracy. Oznacza to, że indywidualne sprawy wynikające ze stosunku pracy, w tym dotyczące m.in. nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, zasadności podejmowania decyzji kadrowych oraz innych roszczeń pracowniczych, pozostają poza właściwością Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i podlegają rozpoznaniu przez właściwe sądy pracy.

Niezależnie od działań podejmowanych w odniesieniu do napływających sygnałów, należy wskazać, iż realizowano również działania o charakterze generalnym, skierowane do wszystkich uczelni. Obejmowały one m.in. kierowanie pism przypominających o obowiązujących przepisach prawa regulujących organizację konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich, o zasadach zapewnienia przejrzystości i równego dostępu do procedur konkursowych oraz o konieczności wdrażania rozwiązań organizacyjnych, służących zapobieganiu konfliktom interesów, w tym powstawaniu podległości służbowej między osobami bliskimi.

Z związku z pytaniem nr 8, informuję, że aktualnie nie jest planowane wprowadzenie w przepisach zmian, natomiast MNiSW pozostaje otwarte na głosy środowiska akademickiego dotyczące ewentualnych zmian przepisów oraz dyskusje na temat rozwiązań w tym zakresie.

W odniesieniu do pytania nr 9, wyjaśniam, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nie jest organem powołanym do rozstrzygania wewnętrznych sporów pomiędzy ustawowymi organami uczelni lub ich członkami związanych z rozbieżnościami w ustalaniu warunków realizacji przyjętych w akademii zasad i trybu współpracy przy zapewnianiu realizacji uprawnień rady uczelni wynikającego z art. 18 ust. 3 ustawy PSWN. Minister sprawuje natomiast nadzór nad zgodnością działań uczelni z prawem i przewidziane w ustawie PSWN kompetencje nadzorcze nie uprawniają do dokonywania oceny działań podejmowanych przez poszczególnych członków organów, w tym przewodniczącego, w kontekście podawanych powodów składania rezygnacji. Należy też wskazać, że zgodnie z ww. przepisami ustawy PSWN rozstrzygnięcia rady uczelni jako organu kolegialnego zapadają w formie uchwał w obecności co najmniej połowy statutowej liczby członków, a tryb funkcjonowania rada uchwała w regulaminie.

Ustawa PSWN wyznacza pozycję prawną Ministra w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, a zarazem stanowi podstawę określonych kompetencji nadzorczo-kontrolnych przysługujących ministrowi wobec podmiotów tego systemu, których celem nie jest merytoryczne ingerowanie w zasadność decyzji uczelni pozostających w zakresie jej odpowiedzialności. Z przywilejem autonomii nierozzerwalnie są związane obowiązki szczególnej dbałości o dobro uczelni i odpowiedzialność za podejmowane działania. W świetle powyższych wyjaśnień, zdaniem MNiSW, powstałe w Akademii Piotrkowskiej trudności czy wątpliwości związane ze współdziałaniem organów uczelni przy ustaleniu warunków i trybu udostępnienia potrzebnej radzie uczelni dokumentacji powinny być na tym etapie rozwiązywane przez rektora i radę uczelni w ramach uczelni, z zachowaniem pełnego profesjonalizmu i poszanowaniem prawa.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.